

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 23.05.2023 § 53

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 23.05.2023

§ 53

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon tarkistaminen

2489/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Varhaiskasvatusjohtaja Mika Harju, p. 050 559 7901

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Vastuualuejohtaja, Lasten ja Nuorten kasvu Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää 1.8.2023 lukien korottaa palvelusetelin perushinnan enimmäisarvoa 852 eurosta 900 euroon sekä tehostetun ja erityisen tuen kerrointa 1,75:stä 2:een. Lisäksi sivistyslautakunta alentaa lisämaksun perimismahdollisuutta nykyisestä 0-75 eurosta 0-50 euroon. Päätös edellyttää 414 000 euron lisämäärärahan myöntämisen vuodelle 2023 kyseiseen tarkoitukseen.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Teresa Rautapää teki seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotukseen: "Sivistyslautakunta säilyttää lisämaksun perimismahdollisuuden nykyisessä 0 - 75 eurossa siten, että kaupunki korvaa nollamaksuluokkaan kuuluville perheille huoltajien puolesta (lisämaksun) 25 euroon asti." Jäsen Hannu Kaasinen kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Rautapään muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Elisa Lientola, Janne Virtanen, Rauno Grönroos, Lasse Pakkanen, Marju Markkanen) ja 5 EI-ääntä (Maarit Tuomi, Merja Vahter, Teresa Rautapää, Hannu Kaasinen, Juho Aaltonen). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtajan ääni ratkaisi äänten mennessä tasan.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Lahdessa toimii yksityisiä päiväkotia yhteensä 30 (1.8.2023 yhteensä 29), joista palvelusetelillä 25 (1.8.2023 yhteensä 24). Lisämaksua perii 1.8.2023 alkaen kaikki palvelusetelipäiväkodit. Perittävän lisämaksun vaihteluväli (1.8.2023 tilanne) on 20-75 euroa ja keskiarvo 47 euroa. Maaliskuussa 2023 palvelusetelin piirissä oli 1341 lahtelaista lasta ja lisäksi lapsia on yksityisessä varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella. Kaikista varhaiskasvatuksessa (kunnallinen tai yksityinen) olleista lapsista 32 % oli yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Lahdessa tulosisidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvo määräytyy sivistyslautakunnan määrittelemän suurimman arvon mukaan.

Enimmäisarvon määrittelyperusteena käytetään 3-5 vuotiaan lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuspaikan hintaa:

- Perushinta enintään 852 euroa päiväkodeissa
- 779 euroa kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa
- 832 euroa perhepäiväkodeissa
- Ikkäkerroin päiväkodeissa:
 - alle kolmivuotiaat lapset 1,7
 - kolme vuotta täyttäneet lapset 1
- Varhaiskasvatusaikakerroin:
 - Kokoaikainen vähintään 35 h/vk varhaiskasvatus 1
 - 21-34 h/vk 0,8
 - 20 tuntia viikossa 0,6
- Erityisen ja tehostetun tuen kerroin: 1,75 (lain tarkoittama tarve)
- Palveluntuottaja voi periä palvelusetelin käyttäjältä lisämaksua 0-75 euroa /lapsi / kk
- Kaupunki huomioi palvelusetelin suuruudessa lisämaksun niiden lasten osalta, joille ei muodostuisi tulojen tai perhekoon mukaan maksua kunnallisessa varhaiskasvatuksessa
- Palveluntuottaja ei voi periä muita hintoja
- Palvelusetelituottajille korvataan heinäkuun perheen omavastuuosuus, mikäli perheet maksavat asiakasmaksun enintään 11 kuukaudelta

Palvelusetelin ylin arvo tarkistetaan vähintään joka toinen vuosi elokuussa ja edellinen tarkistus tehtiin 1.8.2022. Tarkistuksen kustannusvaikutus

vuoden 2023 talousarvioon on n. 430 000 euroa ja sitä ei ole huomioitu talousarviossa. Seuraava indeksitarkistus on 1.8.2024.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.3.2023 ja muutoksen jälkeen 730 palvelusetelillä olevalle lapselle ei muodostu lainkaan maksua (helmikuussa määrä oli 489 lasta). Tällöin kaupunki korvaa näiden lasten osalta palvelusetelin täysimääräisenä sekä lisäksi lisämaksun. 244 lapsesta peritään korkein palvelusetelin omavastuu-osuus 295 euroa (helmikuussa määrä oli 297 lasta). Palvelusetelin keskimääräinen hinta lasta kohden oli 917 euroa maaliskuussa 2023 ja jos hinnassa huomioidaan kaupungin maksama lisämaksu, hinta lasta kohden oli 935 euroa.

Asiakasmaksulain kustannusvaikutus palveluseteliin on arviolta n. 600 000 euroa ja tätä ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Palveluntuottajilta on tullut esityksiä palvelusetelihinnan korottamisesta 1.8.2023 lukien ja esitykset ovat oheismateriaaleina. Lisäksi palveluntuottajilta on pyydetty palautetta mahdollisesta hinnantarkistuksesta ja myös nämä palautteet ovat oheismateriaaleina.

Ennen mahdollista palvelusetelihinnan korotusta vuoden 2023 talousarviosta puuttuu yhteensä 1 030 000 euroa edellisen indeksitarkistuksen sekä asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Lisäksi seuraava indeksi-tarkistus on tulossa 1.8.2024 mahdollisten edellisen korotusten päälle. Mahdollisesti nyt tehtävää korotusta ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa ja se olisi perusteltua huomioida myös vuoden 2024 talousarviovalmistelussa. Kaupunki on myös parhaillaan valmistelemassa talouden tasapainotusohjelmaa.

Valtakunnallisesti lasten määrä on vähenemässä ja myös yksityisen varhaiskasvatuksen osalta kysyntä ja palveluntuottajan kilpailukyky

vaikuttavat toimintaedellytyksiin. Kaupungilla on myös mahdollisuus säädellä yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden laajuutta.

Toisaalta palveluntuottajien kustannukset ovat nousseet ja nykyinen indeksitarkistustahti ei huomioi nopeasti kohonneita kustannuksia. Myös lainsäädäntöön on tullut muutoksia esimerkiksi kolmitasoinen tuen osalta.

Palvelusetelin hinnan lisäksi palveluntuottajille maksettavaan korvaukseen vaikuttavat myös erilaiset kertoimet sekä mahdollisuus periä asiakkaalta lisämaksua. Asiakkaiden maksaman lisämaksun ei tulisi aiheuttaa suurta eroa verrattaessa kunnallisiin maksuihin.

Mahdollisia vaihtoehtoja ja arvioituja kustannusvaikutuksia:

- kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihinnan korotus 48 eurolla (5,6 %) 852 eurosta 900 euroon = vuonna 2023: n. 370 000 euroa ja vuonna 2024: n. 890 000 euroa
- kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihinnan korotus 71 eurolla (8,3 %) 852 eurosta 923 euroon = vuonna 2023: n. 543 000 euroa ja vuonna 2024: n. 1 303 000 euroa
- korotetaan 21-34 tuntia viikossa varhaiskasvatusta käyttävien lasten kerroin 0,8:sta yhteen = vuonna 2023:n. 271 000 euroa ja vuonna 2024:n. 650 000 euroa
- tehostetun ja erityisen tuen kertoimen nosto 1,75:stä kahteen = vuonna 2023: n. 44 000 euroa ja vuonna 2024: n. 105 000 euroa.

Mikäli huomioidaan asiakkaalle tulevan maksuosuuden lähentyminen kunnallista maksua, voitaisiin mahdollisen korotuksen yhteydessä alentaa lisämaksun perimismahdollisuutta.

Mikäli nykyinen korotus tehtäisiin määräaikaisena 31.7.2024 saakka, huomioisi 1.8.2024 tuleva indeksikorotus nykyistä paremmin kustannustason nousun siitä eteenpäin.

Em. vaihtoehtoista esitetään, että huomioidaan palveluntuottajien kasvaneet kustannukset nostamalla kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihintaa 48 eurolla (5,6 %) 852 eurosta 900 euroon. Samalla alennetaan lisämaksun perimismahdollisuutta nykyisestä 0-75 eurosta 0-50 euroon. Tällöin osa korotuksesta ohjautuisi asiakkaiden hyväksi ja pienentäisi eroa kunnalliseen maksuun.

Lisäksi nostetaan tehostetun ja erityisen tuen kerroin 1,75:stä 2:een, joka antaisi palveluntuottajille nykyistä suuremman korvauksen tukea tarvitsevien lasten osalta.

Em. kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi yhteensä arviolta n. 414 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 995 000 euroa. Pelkkä kattohinnan noston kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi n. 370 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 890 000 euroa ja tuen kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi n. 44 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 105 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt

Maksutiimi

Palvelusetelituottajat

Varhaiskasvatuksen palveluohjaajat